

Таким чином, тільки науково та методично правильно підготовлений набір тестових завдань дає змогу надійно оцінити навчальні досягнення та сформованість географічних компетентностей учня. При цьому створення системи завдань, яку можна було б використовувати в усіх видах педагогічного контролю і яка б відповідала його цілям та функціям, має базуватися на сучасних підходах до розробки тестів.

Список використаних джерел

1. Аванесов В.С. Композиция тестовых заданий. М.: АДЕПТ, 1998.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Укл. і гол. ред. В.Т. Бусел. К.: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.
3. Варакута О.М., Заровенна Н.В. Використання тестового контролю і корекції знань студентів з географії у вищій школі: Методичні рекомендації. 2014. Тернопіль, ТНПУ. 30 с.
4. Варакута О. Географія: збірник тестових завдань для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання. Тернопіль: Підручники і посібники, 2020. 192с.
5. Гільберг Т. Тестовий контроль з географії: переваги й недоліки. //Географія та основи економіки в школі. 2008. № 1. С.27-30.
6. Есаулов А.О., Корнеєв В.П. Технології контролю навчальної діяльності учнів з географії // А.О. Есаулов, // Географія та основи економіки в школі. 2007. № 7. С. 2-6.
7. Федоренко Ю.А. Методика складання тестів та тестування з географії України // Краєзнавство. Географія. Туризм. 2004. № 17. С. 13-15.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ УЧНЯ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ШКІЛЬНИХ ГЕОГРАФІЧНИХ КУРСІВ

Соколова Е. Т.

*Комунальний заклад вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради
Науковий керівник – док. філософ. наук, проф. Братаніч Б. В.*

Самореалізація особистості учня виступає наскрізним поняттям в умовах оновлення змісту освіти. Відповідно до Державного стандарту про базову загальну середню освіту, Закону України «Про освіту» розвиток природних здібностей та інтересів учня та

формування компетентностей, які необхідні для соціалізації та свідомого життєвого шляху є підґрунтям для реалізації концепції «Нова українська школа» [1]. Навчальний та світоглядний потенціал шкільних географічних курсів дозволяють реалізувати сучасні педагогічні ідеї, забезпечити формування компетентної особистості, здатної до творчого розвитку, критичного мислення, формування власної індивідуальної освітньої траєкторії. Зміна підходів до методики організації та проведення уроків географії на користь збільшення активних методів і форм навчання призводять до застосування технологій, які розглядаються в якості умови самореалізації особистості. Стрімкий розвиток суспільства, супроводжується появою великої кількості нових технологій і різноманітних видів діяльності, що дають змогу підготувати концептуально новий тип особистості учня покоління Z. Учень наразі має розвивати гнучкість мислення, бути соціально активним, психологічно готовим до постійного професійного вдосконалення, застосовуючи власні знання, уміння та ставлення в практичній діяльності [2, с. 34-41]. Системно-діяльнісний підхід дозволяє реалізувати компетентнісний підхід. Проблема самореалізації учня відрізняється багатоаспектністю і визначається як мотив, процес досягнення, а також результат розвитку особистості. Потреба у самореалізації характерна для людини, бо вона є стимулом його діяльності, визначає активність, зростання, розвиток і самовдосконалення. Тому оптимальним видом навчальних робіт, що сприяють самореалізації особистості учня, є творчі пізнавальні види діяльності.

Відповідно до вищезазначених тенденцій прослідковуємо зміни щодо забезпечення успішності в засвоєнні змісту географії, індивідуалізованому підході, врахуванні вікових особливостей і потреб школярів, відсутності жорсткої регламентації, можливості просування кожного в індивідуальному темпі при засвоєнні змісту навчального предмета, варіативності і свободи вибору (можливість вибору завдання, форми звіту, рівня складності, тощо.), створення атмосфери емоційного комфорту, трансформації ролі вчителя у ментора, тьютора, коуча, фасилітатора. У процесі організації навчання, що стрімко забезпечує умови для самореалізації учня, необхідно вирішити проблеми співвідношення між кількістю репродуктивних і продуктивних методів навчання. Забезпечення наявно-

сті творчих завдань мотивує учнів вивчати предмет, а тим самим розкриває умови для розвитку власних прихованих талантів. Посилена увага до проблематики самореалізації особистості знаходиться поруч з реалізацією профільної освіти, що дозволяє раніше відкрити внутрішній потенціал учня, соціально адаптуватися.

У світі відбуваються процеси, що сприяють формуванню високоавтоматизованого інформаційного середовища, це створює безліч можливостей для розвитку особистості, більш ефективного рішення багатьох професійних проблем та ситуацій. Учень наразі обов'язково має вміти самостійно опановувати новий матеріал, обирати головне з вивченого, критично сприймати цю нову інформацію, правильно застосовувати знання при вирішенні практичних завдань.

Рівень використання електронних освітніх ресурсів має важливе значення для виховання та навчання сучасної особистості. Виходячи з цього, необхідно врахувати основні принципи впровадження, тобто максимально демократизувати зміст географічної освіти, забезпечити широкі можливості для розвитку і самореалізації особистості, гуманізувати освітній простір, передбачати варіативність змісту для повного врахування інтересів і ставлень учня, диференціювати та індивідуалізувати. Забезпечення вибору рівня складності навчання та науковості є одним з пріоритетних завдань, необхідно враховувати особливості розвитку сучасної географічної науки, цілісності та системного викладу змісту, формування логічного мислення; доступності, узгодження викладу змісту з віковими можливостями сприйняття матеріалу школярами.

Проблема самореалізації особистості відноситься сьогодні до числа ключових проблем педагогіки. Посилена увага до даної проблеми пов'язана з розумінням її визначальної ролі в розвитку особистості, високих вимог до таких якостей людини, як самостійність, ініціативність, здатність до саморозвитку та самовдосконалення. Навчальна діяльність відіграє значну роль в житті школяра і служить важливою сферою його самовираження.

Існує кілька подібних характеристик, щоб визначити, що вчитель сприяє самореалізації особистості, а саме: протиставляє наслідки різних теорій, забезпечує відчуття значення географічного середовища, еволюції розвитку й формування, минулого,

сьогодення та майбутніх моделей функціонування, представляє факти та поняття із суміжних областей, обговорює інші точки зору, крім власної.

Таким чином, слід підкреслити, що актуальність тематики пов'язана з існуючими вимогами суспільства до виховання гармонійно розвиненої особистості, здатної любити, зберігати та примножувати природну та історичну спадщину. Саме географічне середовище стає основою для самовираження та самореалізації людини, незалежно від статі, раси та віку.

Список використаних джерел

1. Концептуальні засади реформування середньої школи «Нова українська школа» URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
2. Кудирко В.І., Соколова Е.Т. Компетентнісний потенціал технології сіті-квесту в шкільній географічній освіті *Актуальні питання природничо-математичної освіти*. 2020. №1 (15). С. 34-41.

